

**A Studying of the Relationship between the Supervision
Behavior of Mentor Teachers and the Work Efficiency of
Teaching Students in Educational Institutions,
Faculty of Art Education, Bunditpatanasilpa Institute**

Phuri Wongwichian

Faculty of Art Education Bunditpatanasilpa Institute

Corresponding Author: bomb8st@hotmail.com

Received: July 31, 2024 Revised: August 27, 2024 Accepted: September 10, 2024

Abstract

This survey research aims to assess the level of mentor teachers' behavior in educational institutions and examine its relationship with the work efficiency of teaching interns. The study also seeks to develop a predictive equation for mentor teachers' behavior and the work efficiency of teaching interns. The samples were 106 students who participated in teaching practicum in educational institutions, Faculty of Art Education, Bunditpatanasilpa Institute, Semester 2, academic year 2023. Data were collected using a questionnaire and analyzed data by using mean, standard deviation, and Pearson's coefficient.

The results showed that: 1. the behavior of mentor teachers, overall, was at a high level. The behaviors with the two highest mean scores included being a role model and promoting the development of professional skills and experiences. The two behaviors with high scores included the ability to manage learning and behavior in giving good advice and suggestions; 2. mentor teachers' behaviors that had a statistically significant relationship at the .05 level with the work efficiency of teaching interns included: behavior in promoting the ability to manage learning, behavior in providing guidance and constructive feedback, behavior in serving as a positive role model, and behavior in supporting the development of professional skills and experience, and 3. the predictor variable that could help collectively forecast the work efficiency of teaching interns was the behavior of supporting the development of professional skills and experience, with statistical significance at the .05 level. This variable could predict 19% of the variance in work efficiency, regardless of other variables, with a prediction error of 0.41. The relationship could be expressed in the form of raw and standardized score equations as follows:

$$Y' = 3.35 + 0.25 X_6$$

$$Z' = 0.43 Z_6$$

Keywords: Behavior of Teaching Mentor, Work Efficiency, Teaching Practicum in Educational Institutions

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของครูที่เลี้ยงกับประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงานของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา คณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ณัฐ วังศรีเขียว

คณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

Corresponding Author: bomb8st@hotmail.com

ได้รับบทความ: 31 กรกฎาคม 2567 ปรับปรุงแก้ไข: 27 สิงหาคม 2567 ตอรับตีพิมพ์: 10 กันยายน 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมของครูที่เลี้ยงในสถานศึกษา เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของครูที่เลี้ยงกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา และเพื่อสร้างสมการพยากรณ์พฤติกรรมของครูที่เลี้ยงกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา คณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 106 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient: r_{xy})

การวิจัยพบว่า 1. พฤติกรรมของครูที่เลี้ยงในสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 พฤติกรรม คือ พฤติกรรมด้านการประพฤติตน เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี และพฤติกรรมในการส่งเสริมการพัฒนาทักษะและประสบการณ์ทางวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก 2 พฤติกรรม ได้แก่ พฤติกรรมด้านการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ และพฤติกรรมด้านการให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่ดี ตามลำดับ 2. พฤติกรรมของครูที่เลี้ยงที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ประกอบด้วย พฤติกรรมด้านการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ พฤติกรรมด้านการให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่ดี พฤติกรรมด้านการประพฤติตนเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี และพฤติกรรมในการส่งเสริมการพัฒนาทักษะและประสบการณ์ทางวิชาชีพ และ 3. ตัวแปรพยากรณ์ที่สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ได้แก่ พฤติกรรมในการส่งเสริมการพัฒนาทักษะและประสบการณ์ทางวิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถร่วมกันพยากรณ์การผันแปรของประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยไม่เกี่ยวข้องกับตัวแปรอื่น ๆ ได้ร้อยละ 19 และมีความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์เท่ากับ 0.41 โดยสามารถเขียนสมการในรูปความสัมพันธ์แบบคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

$$Y' = 3.35 + 0.25 X_6$$

$$Z' = 0.43 Z_6$$

คำสำคัญ: พฤติกรรมของครูที่เลี้ยง, ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน, การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

บทนำ

พระบรมราชาโฆวาทของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ได้มอบแก่ครูอาวุโส เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2521 “วิชาชีพครูเป็นวิชาที่สำคัญ เป็นวิชาที่สามารถนำพาคนในชาติให้เกิดความเจริญรุ่งเรือง อันจะต้องใช้ความรู้ความสามารถที่หลากหลายในการประกอบอาชีพ อีกทั้งต้องมีคุณธรรม จริยธรรม ในการประกอบอาชีพ” (จิรพันธุ์ ศรีสมพันธุ์, 2557) และพระบรมราชาโฆวาทของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในพิธี พระราชทานปริญญาบัตร แก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยครู ณ อาคารใหม่สวนอัมพร วันพุธที่ 18 พฤษภาคม 2526 ความตอนหนึ่งว่า “...อาชีพครูถือว่าสำคัญอย่างยิ่ง เพราะครูมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญ มั่นคง และก่อนที่จะพัฒนาบ้านเมืองให้เจริญได้นั้น จะต้องพัฒนาคน ซึ่งก็ได้แก่เยาวชนของชาติเสียก่อน เพื่อให้เยาวชนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณค่าสมบูรณ์ทุกด้าน จึงจะสามารถช่วยกันสร้างความเจริญก้าวหน้าต่อไปได้...” (มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 2562)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าวิชาชีพครูนั้นเป็นวิชาชีพที่มีความสำคัญ โดยมีส่วนในการพัฒนาเยาวชน พัฒนาคน และพัฒนาชาติ โดยผู้ประกอบวิชาชีพครูจะต้องใช้ความรู้ความสามารถที่หลากหลายและคุณธรรมจริยธรรมในการประกอบอาชีพ นอกจากนี้วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูงที่มีความสำคัญในการสร้างอนุชนให้พัฒนาตนสู่ความเป็นชีวิตที่สมบูรณ์ ครูมีภารกิจที่ยิ่งใหญ่และมีความสำคัญต่อมนุษยชาติ ประกอบกับภาวะที่สังคมโลกยุคใหม่ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ระบบการศึกษาและครูจึงถูกคาดหวังจากสังคมให้เป็นผู้สร้างเสริมปัญญาให้เยาวชนและผู้คนในสังคมได้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างราบรื่นและเป็นสุข จากความคาดหวังของสังคมดังกล่าว ครูจึงต้องมีศักยภาพและสมรรถภาพของการเป็นครูอาชีพ ต้องเป็นผู้ใฝ่รู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะในยุคของการปฏิรูปการศึกษา ครูจะมีบทบาทสำคัญที่จะทำให้การปฏิรูปการศึกษาสัมฤทธิ์ผล (คณะศิลปศึกษา, 2562)

การจัดการเรียนรู้หลักสูตรวิชาชีพครูนั้น ครุสภาได้กำหนดให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาหลักสูตรปริญญาตรีทางการศึกษา (หลักสูตร 4 ปี) หรือที่เรียกชื่ออย่างอื่น มีการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามหลักสูตรเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี โดยให้นักศึกษาดำเนินการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครูระหว่างเรียน รวมทั้งการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ ทั้งนี้ให้มีชั่วโมงการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครูระหว่างเรียน และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 540 ชั่วโมง โดยชั่วโมงการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ ต้องไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ 8 คาบ และงานอื่น ๆ ในหน้าที่ครู ไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ 8 คาบ ทั้งนี้ต้องไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน (ครุสภา, 2563)

คณะศิลปศึกษาเป็นสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ภายใต้สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม มีหนึ่งในพันธกิจที่สำคัญในการผลิตครูและพัฒนาการเรียนการสอนด้านนาฏศิลป์ ดนตรีและคีตศิลป์ ที่มีคุณสมบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพครู โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตครูศิลปะที่มีความรู้ ความสามารถ และความคิดสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ดนตรีและคีตศิลป์ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพครู ทั้งนี้ในการดำเนินการจัดการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต (4 ปี) (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562) นั้น คณะศิลปศึกษาได้กำหนดแนวทางในการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาออกเป็นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูระหว่างเรียน ในภาคเรียนที่ 2 ของการศึกษาในระดับชั้นปีที่ 3 โดยมีเวลาในการฝึกประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 270 ชั่วโมง และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ในภาคเรียนที่ 2 ของการศึกษาในระดับชั้นปีที่ 4 โดยมีเวลาในการฝึกประสบการณ์ไม่น้อยกว่า

270 ชั่วโมง (คณะศิลปศึกษา, 2562) ทั้งในการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษานั้น นักศึกษาจะต้องมีการควบคุม ดูแล และผู้ให้คำแนะนำในขณะปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หรือที่เรียกว่า ครูพี่เลี้ยง

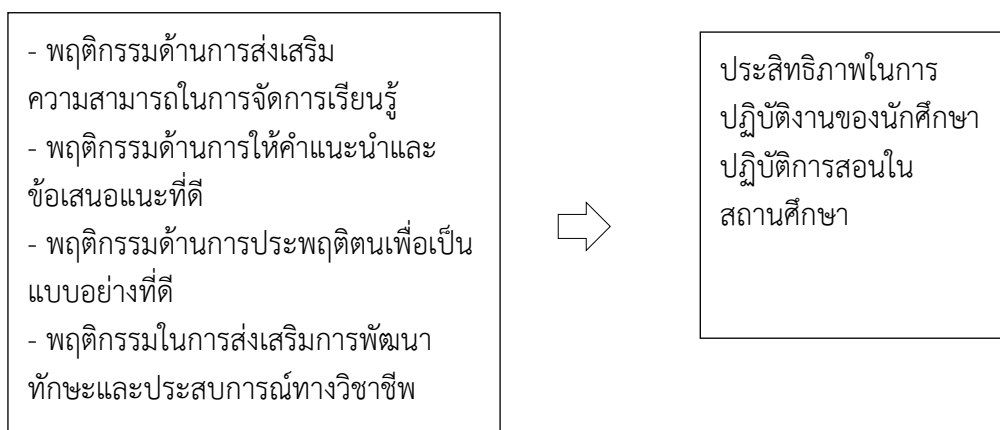
ครูพี่เลี้ยงเป็นผู้ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่แนะนำ ดูแล ช่วยเหลือ ตลอดจนมีอำนาจในการปกครองอบรม และประเมินการปฏิบัติการสอนของนักศึกษา ทั้งนี้บทบาทสำคัญของครูพี่เลี้ยง คือ การแนะนำนักศึกษาให้เข้าใจสภาพการเรียนและปัญหาของผู้เรียน เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้สังเกตการสอนของตนเองก่อนลงมือปฏิบัติจริง ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการทำแผนการจัดการเรียนรู้ สาคิต แนะนำ และทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียนให้นักศึกษาดูเป็นแบบอย่าง ให้คำแนะนำในการผลิตสื่อการสอน และให้ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในชั้นเรียน (คณะศิลปศึกษา, 2562) ซึ่งจะเห็นได้ว่าครูพี่เลี้ยงถือเป็นบุคคลสำคัญในการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู โดยการเป็นผู้ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ เสริมสร้างประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน รวมถึงการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ให้แก่นักศึกษาที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในแต่ละสถานศึกษา

จากความสำคัญของแนวทางการจัดการเรียนรู้หลักสูตรวิชาชีพครู และบทบาทของครูพี่เลี้ยงที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของครูพี่เลี้ยงกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา คณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครูของคณะศิลปศึกษา และการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ของครูพี่เลี้ยงในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมของครูพี่เลี้ยงในสถานศึกษา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของครูพี่เลี้ยงกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์พฤติกรรมของครูพี่เลี้ยงกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ (Correlational Studies) และสร้างสมการพยากรณ์ โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน ประกอบด้วย

1. ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาพฤติกรรมของครูที่เลี้ยงกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาเอกสาร วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของครูที่เลี้ยงกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา จากนั้นนำข้อสรุปที่ได้มาสร้างเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของครูที่เลี้ยงกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา คณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2. ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของครูที่เลี้ยงกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

เมื่อดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มเป้าหมายแล้วเสร็จ ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้มาดำเนินการวิเคราะห์และสรุปตามจุดประสงค์การวิจัยที่ได้กำหนดไว้ โดยมีรายละเอียดในการดำเนินการ ดังนี้

2.1 กลุ่มเป้าหมาย

นักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา คณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 106 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถามพฤติกรรมของครูที่เลี้ยงกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พฤติกรรมการนิเทศของครูที่เลี้ยง และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา คณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จำนวนรวม 63 ข้อ โดยดำเนินการตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา (Content Validity) และความเป็นปรนัยของข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน โดยมีผลการประเมินข้อคำถามอยู่ระหว่าง 0.67–1.00

2.3 การวิเคราะห์ผล

2.3.1 การวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมของครูที่เลี้ยงในสถานศึกษา โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.3.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการทำวิจัยกับแรงจูงใจในการทำวิจัยของผู้สอนระดับอุดมศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient: r_{xy}) สำหรับการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ใช้เกณฑ์ ดังนี้ (Hinkle, อ้างถึงใน ภาณุพันธุ์ ชันธะ, และจุไรรัตน์ สุตรุ่ง, 2561)

0.90 – 1.00 มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับ สูงมาก

0.70 – 0.90 มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับ สูง

0.50 – 0.70 มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับ ปานกลาง

0.30 – 0.50 มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับ ต่ำ

0.00 – 0.30 มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับ ต่ำมาก

2.3.3 การสร้างสมการพยากรณ์พฤติกรรมของครูที่เลี้ยงกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Stepwise

ผลการศึกษา

1. ผลการศึกษาระดับพฤติกรรมของครูที่เลี้ยงในสถานศึกษา มีผลการศึกษาดังตาราง 1

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมของครูที่เลี้ยงในสถานศึกษา

พฤติกรรม	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. พฤติกรรมด้านการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้	4.47	0.78	มาก
2. พฤติกรรมด้านการให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่ดี	4.37	0.86	มาก
3. พฤติกรรมด้านการประพฤติตนเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี	4.57	0.77	มากที่สุด
4. พฤติกรรมในการส่งเสริมการพัฒนาทักษะและประสบการณ์ทางวิชาชีพ	4.53	0.79	มากที่สุด
รวม	4.49	0.80	มาก

จากตาราง 1 พบว่า พฤติกรรมของครูที่เลี้ยงในสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 พฤติกรรม คือ พฤติกรรมด้านการประพฤติตนเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี และพฤติกรรมในการส่งเสริมการพัฒนาทักษะและประสบการณ์ทางวิชาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด 2 พฤติกรรม คือ พฤติกรรมด้านการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ และพฤติกรรมด้านการให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่ดี ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ (X_1) สาขาวิชา (X_2) พฤติกรรมของครูที่เลี้ยง ประกอบด้วย พฤติกรรมด้านการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ (X_3) พฤติกรรมด้านการให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่ดี (X_4) พฤติกรรมด้านการประพฤติตนเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี (X_5) พฤติกรรมในการส่งเสริมการพัฒนาทักษะและประสบการณ์ทางวิชาชีพ (X_6) กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา (Y) มีผลการศึกษาดังตาราง 2

ตาราง 2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและพฤติกรรมของครูที่เลี้ยงกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

ตัวแปร	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	Y
X ₁	-.297*	.108	.120	.120	.238*	.183
X ₂		-.015	.011	.076	-.031	-.127
X ₃			.878*	.770*	.823*	.379*
X ₄				.872*	.906*	.422*
X ₅					.862*	.385*
X ₆						.428*

*มีความสัมพันธ์ที่ระดับ .05 (2-tailed)

จากตาราง 2 พบว่า

2.1 ปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

2.2 พฤติกรรมของครูที่เลี้ยงที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประกอบด้วย พฤติกรรมด้านการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ (X₃) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำ พฤติกรรมด้านการให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่ดี (X₄) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำ พฤติกรรมด้านการประพุดิตนเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี (X₅) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำ พฤติกรรมในการส่งเสริมการพัฒนาทักษะและประสบการณ์ทางวิชาชีพ (X₆) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำ

3. ผลการสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ด้วยตัวแปรพฤติกรรมการนิเทศของครูที่เลี้ยงที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา โดยวิธีเพิ่มตัวแปรอิสระแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) มีผลการศึกษาดังตาราง 3 และ 4

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนและตัวแปรพยากรณ์

Source of Variation	df	Sum of Squares	Mean Square	F	Sig
Regression	1	4.12	4.12		
Residual	103	18.33	0.18	23.17	*0.00
รวม	104	22.45			

*p<.05

จากตาราง 3 พบว่า ตัวแปรอิสระ (พฤติกรรมของครูที่เลี้ยง) และตัวแปรตาม (ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา) มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสามารถสร้างสมการพยากรณ์ต่อไปได้

ตาราง 4 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเลือกตัวแปรโดยวิธีเพิ่มตัวแปรอิสระแบบขั้นตอน

ตัวแปรพยากรณ์	b	S.E.	Beta	t	Sig
Constant	3.35	0.24	-	13.86	0.00*
X6	0.25	0.05	0.43	4.81	0.00*

*p<.05

R = 0.43

R² = 0.19

S.E.est = 0.41

จากตาราง 4 พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ พฤติกรรมในการส่งเสริมการพัฒนาทักษะและประสบการณ์ทางวิชาชีพ (X₆) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ .043 สามารถร่วมกันพยากรณ์การผันแปรของประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยไม่เกี่ยวข้องกับตัวแปรอื่น ๆ ได้ร้อยละ 19 และมีความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์เท่ากับ .041

สรุปผล

1. พฤติกรรมของครูพี่เลี้ยงในสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 พฤติกรรม คือ พฤติกรรมด้านการประพฤติตนเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี และพฤติกรรมในการส่งเสริมการพัฒนาทักษะและประสบการณ์ทางวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก 2 พฤติกรรม ได้แก่ พฤติกรรมด้านการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ และพฤติกรรมด้านการให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่ดี ตามลำดับ

2. พฤติกรรมของครูพี่เลี้ยงที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ประกอบด้วย พฤติกรรมด้านการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ (X₃) พฤติกรรมด้านการให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่ดี (X₄) พฤติกรรมด้านการประพฤติตนเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี (X₅) และพฤติกรรมในการส่งเสริมการพัฒนาทักษะและประสบการณ์ทางวิชาชีพ (X₆)

3. ตัวแปรพยากรณ์ที่สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ได้แก่ พฤติกรรมในการส่งเสริมการพัฒนาทักษะและประสบการณ์ทางวิชาชีพ (X₆) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถเขียนสมการในรูปความสัมพันธ์แบบคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

$$Y' = 3.35 + 0.25 X_6$$

$$Z' = 0.43 Z_6$$

อภิปรายผล

1. พฤติกรรมด้านการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นเพราะว่าการที่ครูพี่เลี้ยงดำเนินการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนทั้งในส่วนของการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้สังเกตการสอนของตน การให้คำแนะนำการวัดและประเมินผล การจัดทำสื่อการเรียนรู้ การสาธิตการสอน การตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการเรียนรู้ และการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักศึกษา ล้วนจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงานในส่วนต่าง ๆ ให้นักศึกษาได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ สายฝน แสนใจพรม, และน้ำผึ้ง อินทะเนตร (2560) ที่ได้ดำเนินการศึกษาบทบาทครูพี่เลี้ยงในการส่งเสริมความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า องค์ประกอบของบทบาทครูพี่เลี้ยงที่สำคัญคือการส่งเสริมด้านการเตรียมการจัดการเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดสื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้

2. พฤติกรรมด้านการให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่ดี มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05. เป็นเพราะว่าในการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษานั้น นักศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดประสบการณ์ ขาดความรู้ รวมถึงทักษะในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องในหลาย ๆ ด้าน ดังนั้นการให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่ดีของครูพี่เลี้ยงจะช่วยให้ นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในแนวทางการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น รวมถึงช่วยสร้างประสบการณ์ทางความคิดให้นักศึกษาเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับ Starfish Academy (2564) ที่ได้กล่าวถึงการเป็นพี่เลี้ยงและการให้คำปรึกษา คือ การให้คำปรึกษา แนะนำ ส่งเสริม รับฟังปัญหา เป็นต้น แบบในการเรียนรู้ เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม และเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง สามารถที่จะถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ให้สำเร็จลุล่วง และคอยรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ๆ เพื่อให้การทำงานร่วมกันเป็นไปอย่างมีความสุข

3. พฤติกรรมด้านการประพุดิตนเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05. เป็นเพราะว่า นักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในวัยที่ใกล้เคียงกับผู้เรียน อีกทั้งประสบการณ์ในการเป็นผู้สอนในสถานศึกษาน้อย ซึ่งอาจส่งผลต่อภาพลักษณ์ ความเหมาะสม และพฤติกรรมในการครองตัวครองตนในขณะที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาได้ ดังนั้นการที่ครูพี่เลี้ยงมีบทบาทในการแสดงพฤติกรรมที่ดีเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษาจะช่วยเสริมสร้างมุมมอง ความคิด และเสริมสร้างพฤติกรรมที่ดี เหมาะสมให้นักศึกษาได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ สิริพร ทิพย์คง, และชานนท์ จันทรา (2548) ที่ได้ดำเนินการศึกษาบทบาทและคุณลักษณะของอาจารย์พี่เลี้ยงในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาการสอนคณิตศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า บทบาทของอาจารย์พี่เลี้ยง คือ การพบนิสิตเป็นรายบุคคล การสังเกตการสอนในชั้นเรียนและการบันทึกผลการนิเทศ และในส่วนของคุณลักษณะของอาจารย์พี่เลี้ยงประกอบด้วย การเอาใจใส่ดูแล การให้กำลังใจในการฝึกสอน การประพุดิตนเป็นแบบอย่างที่ดี การอบรมสั่งสอน การสร้างทักษะและนิสัยที่ถูกต้อง และการสร้างนิสัยที่ถูกต้องแก่ศิษย์

4. พฤติกรรมในการส่งเสริมการพัฒนาทักษะและประสบการณ์ทางวิชาชีพ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5. เป็นเพราะว่า การฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษานั้น นักศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้และประสบการณ์จากการเรียนรู้ภายในชั้นเรียน ยังขาดความรู้ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานในฐานะครูผู้สอนในสถานศึกษาจริง ดังนั้นการคำปรึกษาและแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ให้โอกาสในการเรียนรู้งานวิชาการและงานด้านอื่น ๆ สนับสนุนนักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะและประสบการณ์ทางวิชาชีพ รวมถึงการรับผิดชอบกิจกรรมต่าง ๆ จะช่วยสร้างความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานจริงในสถานศึกษาให้นักศึกษาได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ มุฮัมหมัดอาฟีฟ อัสซอลิฮีย, นัซซิม่า บาเกาะ, เกตุ อัสมีมานะ, และสราวุธ สายทอง (2563) ที่ได้ดำเนินการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ประกอบด้วย 1) ด้านหลักสูตรที่เคยศึกษา 2) ด้านการฝึกและการสัมมนาวิชาชีพ 3) ด้านเพื่อนร่วมงาน 4) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และ 5) ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ตามลำดับ

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

การดำเนินการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของครูพี่เลี้ยงกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา คณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พบว่า ตัวแปรที่สามารถทำนายประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ได้แก่ พฤติกรรมในการส่งเสริมการพัฒนาทักษะและประสบการณ์ทางวิชาชีพ โดยเป็นพฤติกรรมของครูพี่เลี้ยงที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษา การสร้างการเรียนรู้ภายในสถานศึกษา การสนับสนุนการเข้าร่วมกิจกรรม และการสนับสนุนการทำงานของนักศึกษาร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน ดังนั้นสถานศึกษาที่จัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้นักศึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเตรียมความพร้อม การสร้างข้อตกลง และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาทักษะและประสบการณ์ทางวิชาชีพให้นักศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ควรนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในแต่ละสถานศึกษา
2. ควรมีการนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางการในการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของแต่ละหน่วยงานและสถานศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา
2. ควรมีการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติงานของครูพี่เลี้ยงในแต่ละสถานศึกษาต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- คณะศิลปศึกษา. (2562). *คู่มือการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต (4 ปี)*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์.
- _____. (2562). *หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา (4 ปี) (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562)*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์.
- คุรุสภา. (2563). *ประกาศคุรุสภา เรื่อง การรับรองปริญญาตามมาตรฐานวิชาชีพ หลักสูตร 4 ปี พ.ศ. 2563*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- จิรพันธุ์ ศรีสมพันธุ์. (2557). *ความสำคัญของวิชาชีพครู*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม. มหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ภานุพันธุ์ ชันชะ, และจุไรรัตน์ สุดรุ่ง. (2561). การวิเคราะห์พฤติกรรมการณ์เทศของครูพี่เลี้ยง ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงานในสถานศึกษาของนักศึกษาฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู. *วารสาร OJED*, 13(1), 516-529.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. (2562). *กลุ่มวิชาชีพครู*. สืบค้น ธันวาคม 8, 2566, จาก <https://www.academic.cmru.ac.th/file/teach62.pdf>.
- มูฮัมหมัดอาฟีฟ อัสซอลิฮีย, นัชชีมา บาเกาะ, เกตุ อัสมิมานะ, และสราวุธ สายทอง. (2563). ปัจจัย ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาการสอน อิสลามศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา*, 15(3), 353-362.
- สายฝน แสนใจพรม, และน้ำผึ้ง อินทะเนตร. (2560). บทบาทครูพี่เลี้ยงในการส่งเสริมความสามารถ ด้านการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น*, 11(3), 133-146.
- สิริพร ทิพย์คง, และชานนท์ จันทรา. (2548). บทบาทและคุณลักษณะของอาจารย์พี่เลี้ยงในการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาการสอนคณิตศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. *วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์*, 20(3), 35-44.
- Starfish Academy. (2564). *การเป็นพี่เลี้ยงและการให้คำปรึกษา*. สืบค้น ธันวาคม 8, 2566, จาก <https://www.starfishlabz.com/blog/884>.

